

The times they are a-changin' - De zestiger jaren in Medemblik

De belangrijkste ontwikkelingen in de zestiger jaren hebben in Medemblik te maken met de economische structuur:

1. de industriële ontwikkeling en daaraan gekoppeld de aanleg van industrieterreinen en de Randweg;

2. de aanleg van jachthavens en daaraan gekoppeld de opkomst van het toerisme.

Maar dat zijn veranderingen waaraan we eerder in deze Jaaruitgaven aandacht hebben besteed. Bovendien gaat het bij de 'zestiger jaren' toch vooral om sociaal-culturele veranderingen.

Sociaal-culturele veranderingen wereldwijd en in Nederland

Bij die culturele veranderingen denken we dan om te beginnen aan de muziek. Via Radio Luxemburg hoorde de jeugd de opzweepende nummers van Elvis Presley, vervolgens de Beatles en de Rolling Stones om maar enkele voorbeelden te noemen. Het was iets wat totaal los stond van de smaak van hun ouders.

Naar het voorbeeld van de nieuwe muzikale helden, gingen jongeren zich ook een eigen uiterlijk aanmeten. Eerst de nozems met hun vetkuiven en meisjes met hun petticoats. Later het 'langharig werkschuw tuig' en vervolgens de hippies. Er ontstond een eigen cultuur met ook eigen kleding.

Die eigen cultuur bracht ook met zich mee dat jongeren zich kritisch gingen opstellen tegenover allerlei bestaande gewoonten en instanties. Er ontstond een streven naar verandering op een breed front. Dit werd op iconische wijze uitgedrukt door Bob Dylan in zijn lied 'The times they are a changin'.

Kerk en huwelijk kwamen bijvoorbeeld onder vuur te liggen. Geloofsafval en ongehuwd samenwonen kwamen op. De kerken probeerden door veranderingen de jongeren aan zich te binden, zoals de jongerenmis bij de katholieken. De jongerenmis was op zich op vrij traditionele liturgische leest geschoeid, het belangrijkste onderscheid was de eigentijdse muzikale omlijsting, waardoor deze mis al vrij snel de aanduiding beatmis kreeg.

De beatmis werd mogelijk gemaakt door belangrijke veranderingen binnen de Katholieke Kerk nadat Paus Johannes XXIII het Tweede Vaticaans Concilie bijeen had geroepen. Dit concilie voert in de jaren 1962-1965 veel vernieuwingen door. De heilige mis zal voortaan worden opgedragen in de volkstaal in plaats van in het Latijn, en de priester zal daarbij met het gezicht naar het kerkvolk gericht staan.

De beatmissen werden vaak geïnitieerd door de kapelaan, die actieve jongeren om zich heen verzamelde: koor, bandleden en bestuur. Band en dirigent stonden met de kapelaan op het altaar en zongen eigentijdse teksten op liedjes uit de hitparade.

Binnen de Gereformeerde Kerk kwamen veranderingen in de vorm van een nieuwe berijming van de psalmen en met strubbelingen de geleidelijke en gedeeltelijke vervanging van het gedragen, aritmische zingen door het vlottere, ritmische zingen van halve noten. En nog wezenlijker, onder druk van hun Jeugdleden kwam toenadering tussen de Hervormde en de Gereformeerde Kerk op gang. Al in de vijftiger jaren werden daartoe voorzichtige pogingen ondernomen. In de jaren zestig kreeg de samenwerking langzaam gestalte.

Een belangrijke factor vormde het initiatief van achttien landelijke predikanten. Na de eerste acties van de Groep van Achttien dreigde de beweging te stikken. Het initiatief werd echter verder opgepakt door de Hervormde Jeugdraad en de Nederlandse Gereformeerde Jeugdraad. In bijna veertig gemeenten zetten zij gespreksgroepen op. Uit de verslagen van deze groepen werd een nota samengesteld met de titel Samen op Weg. Zij wilden binnen tien jaar een kerkfusie. Op hun aandrang besloten de beide betrokken synoden in 1969 zelf de zaak van de hereniging ter hand te nemen.

De vrouwenemancipatie mag hier ook niet onbesproken blijven. Joke Smit publiceert in 1967 het artikel 'Het onbehagen van de vrouw'. Dat is in Nederland de aanzet tot de tweede feministische golf. In 1968 wordt Man-Vrouw-Maatschappij opgericht, gevolgd door de actiegroep Dolle Mina. Er komen vrouwencafés, VOS-cursussen (Vrouwen Oriënteren zich op de Samenleving) en in Middenmeer start in 1975 de eerste Moedermavo van Nederland.

Rock 'n roll en beatmuziek in plaats van bal na in het Sint Pieter of Het Wapen

In Medemblik kregen jongeren in de eerste helft van de jaren zestig nog dansles, bijvoorbeeld via dansschool Peter Verbiest in het Sint Pieter. Dansen vond vaak plaats in de vorm van 'bal na'; na een voorstelling van de toneel- of gymnastiekvereniging bijvoorbeeld. Naderhand kwamen inderdaad de rock 'n roll en beatmuziek op. In Medemblik waren er in De Roemer avonden met bijvoorbeeld Shoreline of de Jets. In Het Wapen traden wel Johnny Kendall & the Heralds op.

Al moet terzijde gezegd worden dat met name Van Rooijen in Wervershoof de Medemblicker jeugd meer trok met optredens van de Cats en bekende Haagse groepen. Maar ook het Sint Pieter maakte de draai met optreden van de Wienekes Rockband, samengesteld uit leden van de familie Wiebering.

Er zijn trouwens nog wel meer Medemblicker beatgroepen opgericht. Enkele van de bekendere noem ik hier. De Rambling Rockets met Peter Bruinsma, Gerard Lakeman en Loek Manshande, opgericht in 1964. DE BELDO's met IJsbrand van Belleghem en Piet van Doorn, opgericht in 1972.

Beatmis met kapelaan Bosma en de Rambling Rockets

In Medemblik herinnert iedere wat oudere (voormalige) katholiek zich kapelaan Bosma. Hij stond bekend als progressief en tekende bijvoorbeeld, als raadsman, geen bezwaar aan uit geestelijk oogpunt ten aanzien van de fusie tussen RK DVO en MFC. Erna van der Lee is secretaris van de Heilige Martinus Parochie Medemblik. Zij vertelt: "Vanuit het Tweede Vaticaans Concilie heeft de Nederlandse Katholieke kerk de beatmis georganiseerd om de jongeren meer te betrekken bij wat het geloof betekent voor hen. Kapelaans, die meestal jong zijn, kregen vaak de opdracht om iets voor de jongeren te doen in de kerk."

Peter Heestermans maakt al sinds lang deel uit van het combo dat het jongerenkoor begeleidt. Hij vertelt, met enkele aanvullingen door Henk Verduin: "Het koor is opgericht in 1968 door kapelaan Bosma met een paar actieve jongeren in de parochie in de leeftijdscategorie 18-22 jaar.

De eerste dirigent van het koor was Eugène Kerckhaert, die al na enkele maanden werd opgevolgd door Bets van Velzen. Snel daarna werd Joop Wiebering dirigent. Hij kon geen noot lezen maar met zijn muzikale gehoor wist hij toch het koor veelal driestemmig te laten zingen. Ik meen dat het eerste jaar de muzikale begeleiding door de familie Wiebering werd verzorgd, waarvan een aantal deel hebben uitgemaakt van de Wienekes Rockband.

Bekende nummers die gezongen werden waren: 'Breek de muren af' en 'Toekomst' op de melodie van 'California Dreaming' van The Mamas and the Papas. Ook nummers als 'Let us try' van Robert Long en 'The Leader' van Unit Gloria waren erg populair bij het koor.

Het tweede jaar werd de begeleiding uitgevoerd door de "Rambling Rockets" bestaande uit:
Gerard Lakeman op orgel,
Peter Bruinsma op gitaar,
Piet Wiebering op basgitaar en
Loek Manshande op drums.

Doordat deze band in die tijd het erg druk had met feesten en partijen, stopten zij na twee jaar met de beatmissen. De begeleiding werd overgenomen door een zeer jonge band "Racing Devil" genaamd. Door hun naam werden zij destijds door kapelaan Bosma met enige hilariteit aangekondigd voor de eerste beatmis die door hen werd begeleid.

De band bestond uit:

Kees Haakman op orgel,
Peter Heestermans op gitaar en
Jos Moeskops op drums.

Jos was destijds nog maar 15 jaar oud, dus moest het bestuur even door de vingers kijken met hun minimale leeftijdsgrens.

Afb. 1: Jongerenkoor Unciaal (1976).

Na twee jaar stopte ook deze samenwerking en ging alleen Kees Haakman met enkele voor mij onbekende muzikanten door. Inmiddels liep de populariteit van het koor terug en daarmee ook het ledenaantal. In 1974 dreigde het koor opgeheven te moeten worden omdat ook de muzikale begeleiding er mee gestopt was. Weer was het kapelaan Bosma, met een aantal jongeren waaronder Gerard Lakeman en Peter Bruinsma, die het initiatief nam om een ledenactie op touw te zetten.

Alle jongeren vanaf 16 jaar werd middels een huisbezoek gevraagd om lid te worden van het koor. En met succes. Het ledental steeg tot ca. 60 leden. En ook de muzikale begeleiding kwam weer op orde met Gerard Lakeman, Peter Bruinsma en Loek Manshande als oud-leden van de "Rambling Rockets", aangevuld met Peter Heestermans op basgitaar die tot op heden nog steeds deel uitmaakt van het combo.

Na het stoppen van Joop Wiebering als dirigent, kwamen er wel problemen met de muzikale leiding. Enkele pogingen met nieuwe dirigenten mislukten waarna Peter Bruinsma het een tijdlang als inval-dirigent heeft overgenomen. Totdat Dick Opdam de muzikale leiding overnam in 1976.

Tot de dag van vandaag dirigeert hij het koor nog steeds. Na een ledenwerving kwam er nieuw elan en werd het koor meer een jongerenorganisatie. Ben Zeinstra, die de leiding over de organisatiegroep op zich nam, kwam op het idee de organisatie een naam te geven: "Unciaal". Deze naam komt uit de drukkerswereld en is een Romeins lettertype met uitsluitend grote letters, dus de letters zijn gelijk qua grootte. Dit betekent dat de leden van ons koor gelijk zijn.

Bij de muzikale begeleiding kwamen in de loop der jaren steeds kleine wisselingen. Zo hebben Toon Keizer, Jos te Meij en Theo Dekker jarenlang gedrumd en hebben gitaristen Adri Tiben en Edward Kerckhaert deel uitgemaakt van het muzikale combo. Eind jaren '70 werd het orgel vervangen door de piano als begeleidingsinstrument. Na een stroef begin met enkele pianisten, heeft Julia Sijm een aantal jaren het koor begeleid waarna Anneke Brakeboer achter de piano plaats nam. Zij maakt nog steeds deel uit van het combo."

Veranderingen in protestants christelijke kring: Samen op Weg

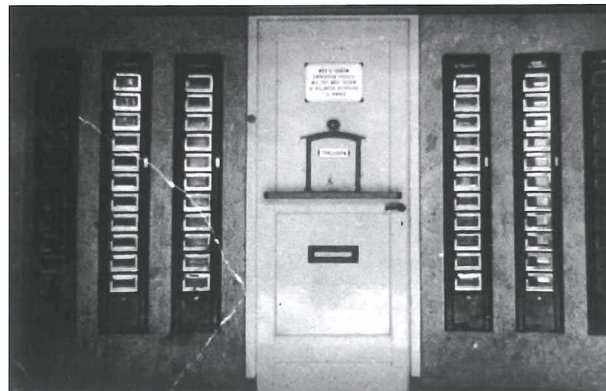
Vanuit het protestantse geloof hebben soortgelijke veranderingen al in de jaren vijftig plaatsgevonden, blijkens gesprekken die ik eerder met Wim en Ina Bakker heb gevoerd en die in Jaaruitgave 2021 zijn opgetekend. Zo is ook in de Gereformeerde Kerk te Medemblik de oorspronkelijke, al lang bestaande, toonzetting (ritmisch zingen) met de nodige strubelingen weer ingevoerd.

Voor de jeugd waren de dogmatische preken moeilijk te begrijpen. Compensatie boden de Zondagschool, de jeugdclub en later de kindernevendienst. Ook de catechisatie lessen werden vernieuwd.

Ook in Medemblik werd de toenadering tussen de Hervormde kerk en de Gereformeerde Kerk ingezet. Hoewel incidenteel al eerder gezamenlijke diensten en bijeenkomsten werden gehouden, werd in 1967 besloten voortaan op tweede feestdagen een gezamenlijke kerkdienst te houden. Uiteindelijk is de samenwerking eind jaren zeventig uitgemond in een overeenkomst tot vorming van een 'Samen-op-Weg-Gemeente'. In april 1985 kreeg dit een vervolg middels de vorming van een federatief verband tussen beide kerken. In de jaren negentig werd als logisch gevolg van dit proces besloten om het kerkgebouw aan de Meerlaan af te stoten. Op het moment van schrijven is een aannemer bezig het om te toveren tot een markante woonruimte, met behoud van elementen als de gebrandschilderde ramen.

Eigen ontmoetingsplekken: (snack-)bars, Praathuis en Utopia

De jeugd zocht ook eigen ontmoetingsplekken. Dat begon met de introductie van de snackbars, die al snel een soort van jeugdhangplekken werden. Eerst de Sico, daarna gevolgd door de automatiek van Co Ruigewaard in de Kruisstraat, Van Belleghem op de Oosterhaven, De Counter van de fa. Fit (sinds 1974) en Harryvon met als eigenaar Niek Groot (genoemd naar zijn kinderen Harry en Yvonne, bron Peter Bos op Facebook).

Afb. 2: Automatiek Ruigewaard (ca. 1960).

Naast de snackbars waren er ook bepaalde cafés favoriet bij de jeugd; suffice kroegen waren uit en nieuwe, op de jeugd gerichte, bars kwamen op: de Bonke Bar, de Cine Bar (geopend door Jan en Door Hoek rond 1970) en de Black&White bar.

In Medemblik is verder het zogeheten Praathuis geweest, dat was opgezet door Piet de Boer in 1969. Piet vertelt erover: "We zijn een nieuwe vereniging begonnen omdat mijn niet-katholieke vriend niet mee naar binnen mocht bij de katholieke jeugdvereniging tuf-tuf in het Sint Pieter.

Maar ook omdat er voor de tieners in Medemblik tussen 14 en 16 jaar geen uitgaansmogelijkheden waren.”

De organisatie bestond naast Piet uit: Arie Bok, Hans Verschoor, Pierre en Fons de Jonge, Theo Neuvel, Netty Wagemakers en Abeline Blokland die als secretaresse optrad. “Binnen twee weken hadden we 211 leden en Peter Hoogendijk van de Turfhoek bedacht de naam ‘USD ofwel United Soul Direction’. Wij organiseerden eerst dansavonden in het Sint Pieter. Wij hebben Destination, Brainstorm, BZN rockformatie zonder Annie Schilder, de Rambling Rockets, Left Side en nog wel meer van dit soort bandjes gehad.” Hans Verschoor voegt eraan toe: “We kwamen in de financiële problemen omdat we nog nooit van BUMA-rechten hadden gehoord en daar dus ook niets aan afdroegen, dat was een ontuchtering.”

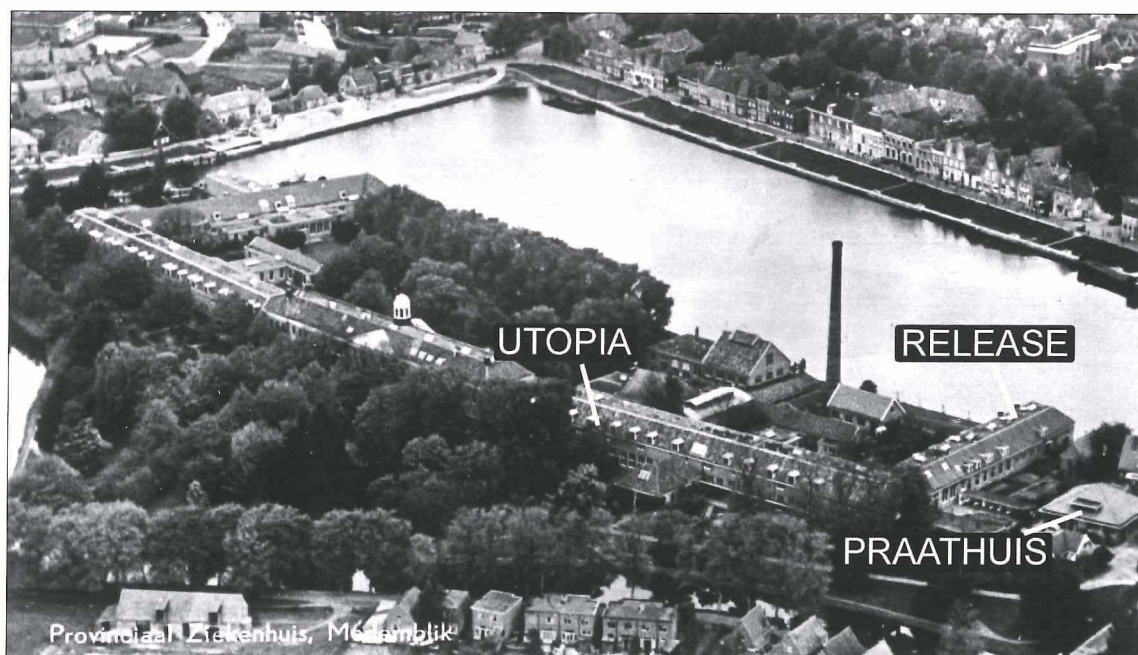
Piet: “Later, door het bemiddelen van Wally Vreijzen en wethouder Commandeur, kregen we een ruimte in het voormalige Provinciaal Ziekenhuis (PZ) en dat werd Het Praathuis. Toentertijd was er de Fabeltjeskrant en omdat het zo lang duurde hadden wij het over een fabeltje, je weet hoe traag gemeentes werken, en toen was het er opeens: Het Praathuis”.

Hans vult aan: “Het was gevestigd op de zolder van de oude timmerwerkplaats van het PZ. We hebben met de oprichtingsploeg de zolder ingericht met spullen die overal vandaan kwamen. Er was een barretje met frisdrank en er werd muziek gedraaid. De leden van de oprichtingsploeg werkten in toerbeurt achter de bar en draaiden de muziek. We waren geopend op woensdag- en vrijdagavond en op de zaterdagen en zondagen ‘s middags en ‘s avonds. De optredens vonden plaats in een achterliggend gebouw bij de timmerwerkplaats.”

Het Praathuis had dus financiële problemen. Dat vernamen Cor en Mienke Kolen van Maarten Smoor. Om het gat te dichten zijn ze in 1970 begonnen met Release. Cor en Mienke kwamen uit Zaandam en waren in Medemblik neergestreken door het werk van Cor bij Jongert, wat als voordeel had dat ze een huis konden krijgen. Het was een brave jeugdclub, aldus Cor en Mienke, die op de zaterdagavonden bijeen kwam. Als wat oudere, 21 jaar, buitenstaanders begeleidden ze een groep 16- á 17-jarigen: “Er werden een podiumpje in elkaar gezet en diskjockey wedstrijden georganiseerd. Ook vonden er try-outs plaats van beginnende bandjes, bijvoorbeeld BZN. Voor try-outs hoefden geen BUMA-rechten te worden betaald(!). Verder waren er feesten in het park en optredens van Beat-girls. De naam Release verwees naar de behoefte aan vrijheid van bewegen, dansen, denken en doen. De sfeer was er toen echt naar om dit soort zaken te organiseren”, zegt Mienke.

Hans vertelt verder: “Ook werden er in de vakantie voor de jeugd spelletjesdagen georganiseerd daarvoor werden bij de Jumbo fabriek en de Multimappen fabriek spullen gebietst en opgehaald met de oude Fiat Europa van Piet. Met die spullen kon gebouwd worden of bij regen binnen Release spelletjes gespeeld. Er werden voor de kleinere kinderen op zaterdagochtenden puzzeltochten en vossenjachten gehouden door de stad heen, met over het algemeen best veel enthousiaste deelnemers.”

In 1972 liep het alweer af met het Praathuis en Release. De financiële problemen waren opgelost. De oprichters kregen andere interesses en er waren plannen voor de verbouwing van het PZ. Bovendien gingen de kroegen in Medemblik meer organiseren en er kwamen opbouw- en jeugdwerkers.

Afb.3: Overzichtsfoto PZ met de locaties van de jeugdclubs (ca. 1956).

Er schijnt ook concurrentie tussen de jeugdclubs te zijn geweest. Toen Piet de Boer met Het Praathuis begon, was er ook al een andere jeugdclub (Seahorse) opgericht door Margreet Nieuwboer, van het Zeepaardje, en Ria Bot. Lange tijd was er sprake van enige animositeit tussen de clubs (mededeling Ad Kamma).

Het Praathuis was bekender bij jongeren dan Utopia, aldus Joop Pronk die Utopia samen met zijn neef Jacques en twee anderen heeft opgericht. De naam Utopia verwijst naar het gelijknamige boek van Thomas More over de ideale staat. Het was, aldus Joop, vooral een leukere plek om bijeen te komen dan het café. Joop en Jacques hebben over de oprichting van Utopia een brief geschreven en zijn vervolgens op gesprek geweest bij wethouder Commandeur, die hun plan heeft goedgekeurd. Aan de ruimte moest veel opgeknapt worden. Gerard Dudink heeft daar nog vloerbedekking gelegd van overgebleven stukken. Gerard herinnert zich dat overigens niet en hij kwam er ook niet. "Dat was meer voor de jongeren" zegt hij.

Kennelijk vindt in deze periode ook al een overgang plaats naar de alternatieve scene. Over Utopia vertelt Ente Pronk het volgende: "In het weekend ging ik vaak naar Utopia, een ruimte met een mooie tuin, even verderop het toenmalige terrein van de psychiatrische inrichting. Enkele namen die me zo te binnen schieten zijn Charlie van de Berg (heeft er nog een tijdje gewoond maar ik ben hem verder uit het oog verloren) en de dames Tineke van Eyk en Willy Leeuwerik. We hebben een mooie tijd meegemaakt met Utopia. De ligging was fantastisch: een grote tuin afgedekt met bosschages en een prima plek om te chillen, zoals de tegenwoordige jeugd zou zeggen. Ik was er vaak te vinden".

Ontstaan jongerensoos als uiting van de jongerencultuur

Er bestond al een soos (afkorting van sociëteit, dat is een besloten gezelligheidsvereniging) in Het Wapen. Deze soos had als leden een groep oudere middenstanders, was op sterven na dood (Piet Koomen) en sprak bovendien enkele jongere middenstanders totaal niet aan (Kees Dudink). Daarom besloten Kees, Piet, Arie Bakker, Evert Arends (†) en Peter Blokker (†) in 1972 om een Jongerensoos op te richten.

"De oorspronkelijke gedachte", aldus Kees, "was een vereniging op te richten die zou bestaan uit enthousiaste mensen uit alle rangen en standen, dus jonge mensen bij elkaar brengen die open zouden staan voor andere meningen. Niet alleen middenstanders maar ook leerkrachten, een notaris, ambtenaren, werknemers, werkgevers om zodoende een uitwisseling van gedachten te kunnen krijgen die zou aanzetten tot discussie, begrip voor de andere partij en verbreding van je maatschappijvisie, kortom redelijk idealistisch.

Natuurlijk met de nodige aandacht voor ontspanning." Kees is met Arie avonden bezig geweest met het opstellen van een lijst van gegadigden.

Geachte Heer,

Reeds enige tijd leeft onder een aantal jongeren de gedachte om te komen tot de oprichting van een jongeren-sociëteit.

Om deze oprichting te kunnen realiseren hebben wij een aantal personen een uitnodiging gestuurd. De lijst van de gevraagde personen gaat hierbij.

Wij stellen U daarom voor om op dinsdagavond 17 oktober a.s. om 20.00 uur in 't Wapen van Medemblik aanwezig te zijn om over bovengenoemd onderwerp van gedachten te wisselen.

Als doelstelling zien wij: een ontspanningsavond. Er kan bijvoorbeeld tot 23.00 uur of 23.30 uur gekaart, gebiljart of aan andere spelen worden gedaan. Na deze tijd zouden we kunnen gaan praten over bepaalde zaken die op dat moment actueel en/of interessant zijn.

Wij hopen U op dinsdagavond 17 oktober te mogen begroeten.

Het oprichtings-comité

C. Dudink
A. N. Bakker
P. Koomen jr.
J. Fit
E. Arends

Afb. 4: Uitnodiging voor de oprichting van de Jongerensoos (1972).

Kees merkt nog op over het initiatief: "Vader Dudink en vader Koomen zaten wel in de Ouderensoos, maar ik zie het niet als een afzetten tegen de oudere generatie maar meer als een andere invulling van zo'n soos. De flower power en alles wat dat in beroering bracht in een stad als Amsterdam, was in de wereldstad Medemblik toch nog niet echt aan de orde althans voor zover ik mij dat herinner. De tijdgeest voltrok zich hier in een geleidelijk proces."

Piet Koomen verwoordt het als volgt: "Behoeft van een aantal jongeren om toch af en toe bij elkaar te komen was er zeker.....Het Wapen van Medemblik stelde de zaal beschikbaar om eens in de twee weken een bijeenkomst te hebben. De eerste bijeenkomsten werd er een kaartje gelegd en er werd ook gebiljart. Maar al heel gauw werd duidelijk dat dat niet de manier was om binding te krijgen.

Al heel snel werd besloten om de leden om de beurt opdracht te geven de avond in te vullen met een thema of activiteit. Na een aantal prachtige jaren in Het Wapen van Medemblik, met als ober Homme de Vries, werd door de heren Fit te kennen gegeven een andere locatie te zoeken. Dat werd café Brakeboer. Geweldige avonden hebben we daar gehad. Hoogtepunten waren en zijn nog steeds de Sint.

Achteraf constateert Kees: "Van de oorspronkelijke bedoeling de diversiteit te stimuleren bleek helaas niet teveel uit te komen. Al vrij snel selecteerde de soos zich toch weer tot een grotendeels uit middenstanders bestaande groep waardoor de bubbel weer ontstond en het eigen gelijk zeer aan zijn trekken kwam. Het hoe en waarom deze selectie ontstond heb ik nooit goed kunnen achterhalen. Dit was wel dat de meeste niet-middenstanders toch redelijk snel de soos vaarwel zeiden."

Vrouwenemancipatie

De tweede feministische golf laat zich in bescheiden gedaante en enigszins verlaat ook in Medemblik zien. Er kwam een afdeling Rooie Vrouwen van de PvdA en in 1975 werd een vrouwenpraatgroep opgericht door onder meer kleuterleidster Janke Wagenaar en Renée Koelen. Dat was nog kleinschalig.

In 1978 werd via een artikel in de krant de zaak grootschaliger aangepakt en het Vrouwenpraatcafé opgericht. Eerst kwamen ze bijeen in het gebouw van Idéfix. Janke vertelt hierover: "Onze openingsavond was op donderdag 7 september 1978 in het Idéfix gebouw. Mevr. Van der Kolk-Schoorl, wethouder, verrichtte de opening! Ik heb een aantal boeken met krantenknipsels en foto's uit de tijd vanaf 1978. Bijvoorbeeld over de vrouwenstaking om 'abortus vrij' te eisen. Echt een demonstratie in Medemblik met vrouwen op de fiets! Heel erg leuk om te zien!!"

Er waren thema avonden met bijvoorbeeld als onderwerp: Vrouwen en alcoholisme, Rolpatronen, Thuis, Abortus etc. Dat was om de week op donderdagavond, de andere avond was open: met elkaar kletsen en koffie drinken. Toen het Idéfix verbouwd ging worden, gaf de wethouder toestemming om ruimtes in de leegstaande Jozefschool te gebruiken. Die werden in januari 1980 betrokken.

Afb.5: V.l.n.r.: Anneke van Scheijen, Fransje Lange-dijk, Bertha van Aalst, Janke Wagenaar, Renée Koelen (1978).

Er waren ook Vrouwencafés in Enkhuizen, Hoogkarspel en Hoorn. Daar was sporadisch contact mee. Beter geregeld was het contact met andere vrouwenbewegingen in Medemblik via het zogeheten Vrouwen Overleg. Daaraan namen, naast het Vrouwenpraatcafé, ook deel: de Plattelands Vrouwen, het Katholieke Vrouwengilde, de Nederlandse Christelijke Vrouwen Bond (NCVB), de Nederlandse Vrouwen Beweging en de Rooie Vrouwen. Janke vertelt dat haar plakboek stopt in 1984.

Met een aantal vrouwen uit die tijd komt ze nog ieder jaar op 8 maart, de Internationale Vrouwendag, bijeen.

Toen de vrouwenemancipatie op gang begon te komen, besloot de gemeente Medemblik tot een tegemoetkoming in de kosten die de vrouwenorganisaties maakten bij activiteiten ter bevordering van die emancipatie. Ina Bakker was al de eerste vrouwelijke ouderling in de Gereformeerde Kerk te Medemblik. Ze werd ook bestuurslid en later preses van de NCVB.

Mede via de subsidie van de gemeente konden interessante sprekers worden uitgenodigd. Daar stak je veel van op. Je leerde anders tegen zaken aankijken en ook je mening te uiten. Er kwam meestal wel een gemeenteraadslid langs om te controleren of het geld voor het juiste doel werd aangewend (en daarvoor een vergoeding op te strijken, zo werd gezegd!). Ina ging ook graag naar de landelijke dag van de NCVB, waar je veel belangwekkende zaken hoorde en andere vrouwen sprak over de zaken die je bezig hielden.

Slotbeschouwing

De tijdgeest die wordt aangeduid als 'De jaren zestig' mag zich dan in Medemblik niet zo heftig hebben geuit als in bijvoorbeeld Amsterdam, toch is die op veel fronten merkbaar geweest. Sommige uitingen leven nog steeds zichtbaar voort, zoals het katholieke koor Unciaal en de Jongerensoos '72.

In protestantse kring heeft het geleid tot een structurele verandering met de nieuwe naam Protestantse Gemeente Medemblik. De veranderingen op het gebied van de jongerencultuur en de vrouwenemancipatie zijn ook in Medemblik in de jaren zestig duidelijk zichtbaar geweest en vervolgens opgenomen in het algemene patroon van landelijke ontwikkelingen.

Sjaak Pronk
Medemblik, maart 2022

Geraadpleegde bronnen

T. Broekhuizen, *Vrouwencafé in Medemblik*, Vrije Westfriese Krant, 18 februari 1979, pagina 12.
W. Mellema, K. Riepma-van der Made en A.M. van Zijverden-Poortman, *Honderdvijftig jaar Gereformeerd in Medemblik*, Medemblik, 1993.
https://nl.wikipedia.org/wiki/Samen_op_Weg-proces.

Herkomst Afbeeldingen:
Peter Bruinsma, Medemblik: 1.
<https://www.facebook.com/Bonkebar>: 2.
Arnold de Greeuw, Medemblik: 3.
Kees Dudink, Medemblik: 4.
Klaas van der Laan, Westfries Dagblad, 5 september 1978: 5.